

V Mělníku jsme připomněli odbojovou činnost Josefa Hořejšího

9.1.2026 - Petra Jungwirthová | Ústav pro studium totalitních režimů ČR

Ve středu 7. ledna 2026 se v Mělnickém kulturním centru uskutečnila pietní akce Paměť a svědectví, jejímž jádrem byla prezentace unikátní kolektivní monografie Popravení z politických důvodů v komunistickém Československu. Akce, kterou společně pořádal Ústav pro studium totalitních režimů a město Mělník, proběhla za účasti široké veřejnosti. Pietního aktu se kromě autorů a historiků zúčastnili i oba místostarostové města Mělník, Petr Kowanda a Martin Klihavec, senátorka Jarmila Smotlachová a 1. náměstek ředitele ÚSTR Kamil Nedvědický.

Slavnostní položení květin u pamětní desky bylo věnováno památce občanů Mělníka, kteří se stali oběťmi politických represí v padesátých letech minulého století. Po slavnostním ceremoniálu následovalo představení rozsáhlé čtyřsvazkové publikace *Popravení z politických důvodů v komunistickém Československu*, na které tým historiků a archivářů pracoval více než 15 let pod vedením historika **Petra Malloty**. Dílo o celkovém rozsahu přibližně 3600 stran přináší nejucelenější souhrn dosud známých případů politických poprav – zahrnuje 266 životopisných studií, okolo 2500 archivních dokumentů a fotografií, úvodní studii, přehledové tabulky i další doprovodné texty vysvětlující kontext komunistických represí.

„Tato kolektivní monografie mapuje formou životopisných studií všechny známé tragické kauzy osob popravených z politických důvodů. Klíčovou událostí, která otevřela cestu k těmto popravám v Československu, byl únor 1948, kdy komunisté provedli úspěšný puč a zahájili instalaci totalitního režimu,“ uvedl hlavní editor publikace **Petr Mallota**.

Součástí prezentace byla také beseda věnovaná osudu Josefa Hořejšího, významného mělnického podnikatele, který vybudoval prosperující firmu na výrobu dětských kočárků. Po únoru 1948 byl jeho podnik znárodněn a Hořejší se stal obětí bezohledné perzekuce. V reakci na komunistické zločiny se na počátku roku 1949 zapojil do odboje jako jeden z vedoucích rozvětvené ilegální organizace Mapaž. V srpnu 1949 byl zatčen, v říjnu 1949 odsouzen s dalšími třemi spolubojovníky k trestu smrti a 7. ledna 1950 popraven ve věznici Praha-Pankrác. Jeho ostatky komunistické úřady záměrně zničily.

„Tato publikace přináší cenné svědectví o nespravedlivých procesech a násilí, které postihlo i naše město. Připomínka těchto událostí pomocí historického výzkumu a veřejných pietních aktů je pro Mělník nesmírně důležitá – posiluje historické povědomí i občanskou odpovědnost,“ zhodnotil starosta města Mělník Tomáš Martinec.

Monografie *Popravení z politických důvodů v komunistickém Československu* byla v červnu 2025 oceněna hlavní Cenou Miroslava Ivanova, jedním z nejprestižnějších ocenění v oblasti literatury faktu v České republice. Toto ocenění potvrzuje výjimečný význam a kvalitu práce historiků a jejich důležitý příspěvek k pochopení totalitní minulosti.

AUTOR: **PETRA JUNGWIRTHOVÁ**

FOTO: **ÚSTR / MARTIN VACEK**

<https://www.ustrcr.cz/v-melniku-jsme-pripomneli-odbojovou-cinnost-josefa-horejsiho>